

Buden i mitt liv

Till Liv utmanar: Lär och försök förstå buden med hjälp av Lilla katekesen!
Och låt detta påverka ditt dagliga liv.

DET ÄR GANSKA LÄTT att lära sig tio Guds bud utantill. Men syftet med buden är inte att vi bara ska lära oss dem utantill, utan att vi ska använda dem i våra liv.

Det första budet lyder: *Du skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig.* I *Lilla katekesen* ger Luther en kort och tydlig förklaring till buden i form av frågor med svar. Frågan om vad första budet betyder besvaras med: ”Vi skall frukta och älska Gud över allting och sätta all vår förtröstan till honom.”

Naturligtvis kan man säga: ”Det vet jag mycket väl.” Stopp ett tag! Betyder budet också något i ditt liv? Älskar du Gud mer än allt annat? Frukta du Gud över allting? Litar du på honom under alla förhållanden? Budet kräver det. Gud, den helige och upphöjde, kräver att du alltid och under alla omständigheter ska sätta honom främst och lita på honom. Du som vet det, lever du verkligen så?

Guds omsorg

När man talar om tio Guds bud, tänker vi ofta på att Gud ställer krav på oss. Det gör han också, men först efter att ha lovat att han vill vara vår Gud och därmed ta sig an oss. När Gud gav Israels folk de tio buden sade han: *Jag är HERREN, din Gud, som har fört dig ut ur Egyptens land, ur trälldomshuset.* Gud har alltså först gripit in och befriat dem från det hårda livet i främmande land. Sedan kommer han till dem med sina ord och löften: *Jag är HERREN, din Gud.* Han säger att han håller av dem och vill vara deras Gud, och att han vill sörja för dem under alla

förhållanden. Därefter följer budet: *Du skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig.*

Om Israels folk hade börjat dyrka andra gudar, hade det varit samma sak som att de hade förkastat den sanne och levande Guden. När Gud sade till dem: *Ni skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig,* var det ett uttryck för stor omsorg och

Du skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig.

kärlek till dem. När Gud i dag möter oss med samma bud, visar han oss samma kärlek och omsorg. Gud vill vara vår Gud. Han vill ta hand om oss under alla förhållanden. Därför ska vi inte söka hjälp hos andra gudar eller någon annanstans än hos den levande Guden. Han skyddar och värnar oss genom sina bud. De är som räcket på ett utsiktstorn. Räcket skyddar oss så att vi inte faller ner.

Tio Guds bud

– talar om vad jag ska göra

1. Du skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig.
2. Du skall inte missbruka HERRENS, din Guds, namn.
3. Tänk på vilodagen, så att du helgar den.
4. Hedra din fader och din moder.
5. Du skall inte dräpa.
6. Du skall inte begå äktenskapsbrott.
7. Du skall inte stjäla.
8. Du skall inte bära falskt vittnesbörd mot din nästa.
9. Du skall inte ha begärelse till din nästas hus.
10. Du skall inte hava begärelse till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans oxen eller hans åsna, ej heller till något annat som tillhör din nästa.

Trosbekännelsen

– talar om vad jag tror på

1. **Skapelsen**
Jag tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.
2. **Återlösningen**
Jag tror på Jesus Kristus, Guds enfödde Son, vår Herre, vilken är avlad av den helige Ande, född av jungfrun Maria, pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravnen, nederstigen till dödsriket, på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda, uppstigen till himmelen, sittande på allsmäktig Gud Faderns högra sida, därifrån igenkommande till att döma levande och döda.
3. **Helgelsen**
Jag tror på den helige Ande en helig allmänlig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ett evigt liv.

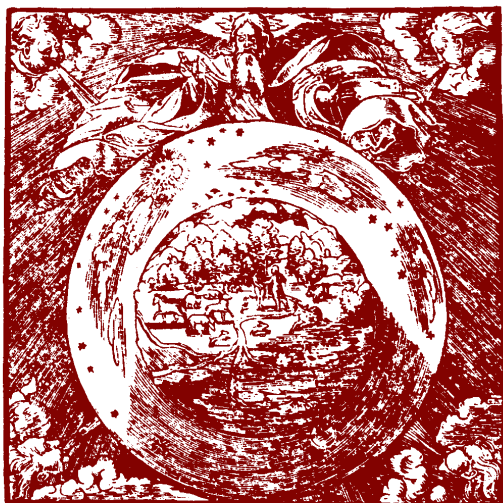
Fader vår

– hjälper mig att tro och följa Guds ord

Fader vår som är himmelen.

1. Helgat varde ditt namn.
2. Tillkomme ditt rike.
3. Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden.
4. Vårt dagliga bröd giv oss i dag.
5. Och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåter dem oss skyldiga är.
6. Och inled oss inte i frestelse.
7. Utan fräls oss ifrån ondo.

Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.

Jag tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare...

Från första budet går det linjer till de övriga buden och vidare till trosbekännelsen och Fader vår.

Gud straffar och ger nåd

Gud tar det allvarligt om någon inte vill följa hans bud. Han säger själv som förklaring till buden: *Ty jag, HERREN, din Gud, är en nitälskande Gud, som låter straffet för fädernas missgärning drabba barnen, ja, tredje och fjärde släktledet, när man hatar mig, men som visar nåd mot tusen släktled, när man älskar mig och håller mina bud.* Gud straffar alltså dem som överträder dessa bud. Därför ska vi frukta för hans vrede och inte handla mot hans bud. Men han lovar också nåd och allt gott till dem som vill följa honom. Därför ska vi älska honom och lita på honom.

Det viktigaste budet

Det första budet är huvudbudet. De övriga buden är utläggningar av det första. Den som litar på Gud uppfyller alla de övriga buden. Från första budet går det linjer till de övriga buden och vidare till trosbekännelsen och Fader vår. Försök att koppla samman första budet med de övriga och med delar av katekesen. Försök också att förbinda några av de andra buden eller böner från Fader vår med varandra. Plötsligt öppnar sig helt nya sidor. Buden säger vad jag ska göra. Trosbekännelsen talar om vad jag tror på, och Fader vår hjälper mig att tro och följa Guds bud i praktiken. För Luther är det avgörande att vi inte blir färdiga med första budet alltför snabbt. I stället ska vi stanna upp och fråga oss själva: ”Vem är min Gud? Vem litar jag på? Vad litar jag på? Varifrån väntar jag egentligen allt gott?”

Att frukta och älska Gud över allting och sätta all förtröstan till honom är djupast sett ett uttryck för att man i sitt hjärta tror och litar på Gud. När vi gör det uppfyller vi detta bud. Gud förbjuder avgudadyrkan och befäller oss att tillbe honom, endast honom. Girighet är avgudadyrkan (Kol. 3:5). Många människor i dag är djupt fästa vid pengar och ägodelar, något som har blivit hela deras trygghet. Med andra ord har det materiella

blivit deras gud. Första budet säger att vi inte får byta ut den levande Guden mot något annat. På många sätt kan man säga att hela Guds ord handlar om detta bud. Gud vill att vi ska hålla oss borta från avgudadyrkan och endast tillbe honom.

Kärleksbudet

I en diskussion med fariséerna om vilket bud som är viktigast, sade Jesus en gång: *Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Detta är det största och främsta budet. Sedan kommer ett som liknar det: Du skall älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna* (Matt. 22:37–40). Här talar Jesus om kärleksbudet. Jesus säger att

- vi ska älska Gud och vår nästa av hela vårt hjärta.
- hela lagen, alla buden, vilar på detta kärleksbud.
- de tio buden är en utläggning om kärleken.
- om man vill veta vad sann kärlek är, ska man läsa tio Guds bud.

Förbud och påbud

Luthers förklaringar till buden ger oss god och handfast hjälp att förstå och tillämpa dem i våra liv. Han lyfter fram tre saker:

- Vi ska frukta och älska Gud.
- Det finns något som vi inte får göra. Det kallar vi *förbud*.
- Det finns något som vi ska göra. Det kallar vi *påbud*.

Buden säger inte bara vad jag ska låta bli att göra, utan också vad jag ska göra. Jag ska inte bara låta bli att döda och stjäla, utan jag ska också hjälpa min nästa. Jag ska inte bara låta bli att missbruka Guds namn, utan jag ska också använda Guds namn rätt.

Om dessa förbud och påbud är vägledande för oss, märks det i vår vardag. Buden blir aktiva medspelare och visar oss det goda som Gud kallar oss till, både i våra egna liv och ute i samhället. Samtidigt avslöjar buden hur genomsyndiga vi alla är och driver oss till Frälsaren, Jesus. Det ska vi se närmare på i nästa artikel.

PER MUNCH, sognepræst, Bornholm

Översättning: Gunilla Davidsson

Fortsättning följer med Tron i mitt liv och Bönen i mitt liv.

När ni ber skall ni säga: Fader vår, helgat varde ditt namn...